

Karol Potrzobowski

Pytania i odpowiedzi prawne

Palestra 18/6(198), 63-65

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z drugiej strony nie wszystkie unormowania w uchylonych aktach prawnych znalazły swój odpowiednik w treści zarządzenia. Poza omówionym już pominięciem przepisów określających kazuistycznie pojęcie krajowca i cudzoziemca dewizowego oraz stałego i czasowego pobytu³⁷, zarządzenie nie przejęło także uchylonych przepisów w zakresie obrotu nieruchomościami³⁸. Obrót ten podlega zatem ogólnym zasadom prawa dewizowego i wymaga przy każdej transakcji z cudzoziemcem dewizowym indywidualnego zezwolenia dewizowego³⁹.

Można by zastanawiać się nad tym, czy dokonana liberalizacja obrotu dewizowego nie mogła być szersza. Instrukcja służbowa NBP dotycząca udzielania indywidualnych zezwoleń dewizowych (z listopada 1973 r.) przewiduje szereg typowych zezwoleń dewizowych, których oddziały NBP udzielają wprawdzie na wniosek, ale w zasadzie automatycznie z chwilą istnienia przewidzianych w instrukcji przesłanek⁴⁰. Wydaje się, że niektóre z nich mogły się znaleźć w ramach zezwoleń dewizowych ogólnych, zwłaszcza że realizacja uprawnień z tych zezwoleń odbywa się i tak pod kontrolą NBP lub organów granicznej kontroli dewizowej.

W związku z powyższym trzeba podkreślić, że zezwolenia ogólne zawarte w zarządzeniu nie są jakąś ostateczną granicą dopuszczalności obrotu dewizowego. Poza nimi bowiem każdy może się ubiegać o uzyskanie indywidualnych zezwoleń dewizowych udzielanych przez NBP.

37 Patrz: przypis 10.

38 Uchylone zostały zarządzenia Min. Fin. z 8 grudnia 1952 r. (M.P. Nr A-106, poz. 1646) oraz okólnik Min. Fin. z 8 grudnia 1952 r. (M.P. z 1953 r. Nr A-1, poz. 23).

39 Instrukcja służbowa NBP zawiera szereg przepisów co do udzielania indywidualnych zezwoleń dewizowych w zakresie obrotu nieruchomościami, jeżeli kontrahentem jest cudzoziemiec dewizowy.

40 Do takich zezwoleń należy np. prawo do tzw. normy paszportowej przy wyjeździe za granicę (kupno 10 dol.) bądź prawo do wywiezienia posiadanych walut obcych do równowartości 300 zł, jeżeli nie korzysta się z innych przydziałów walutowych i zezwoleń na wywóz.

Jeśli chodzi o zlecenia udzielane przez cudzoziemców dewizowych zespołom adwokackim, to instrukcja przewiduje możliwość kupienia w NBP przez adwokata prowadzącego daną sprawę walut obcych z przeznaczeniem na wywóz lub bonów PeKaO w wysokości 10% sumy przekazanej w walutach wymienialnych z zagranicy (przy konieczności dochowania pewnych formalności).

PYTANIA I ODPOWIEDZI PRAWNE

PYTANIE:

Czy kwoty wypłacane adwokatowi—członkowi zespołu adwokackiego z funduszu urlopowego podlegają zaliczeniu do podstawy wymiaru emerytury (renty)?

ODPOWIEDŹ:

Członkowie zespołów adwokackich nie są członkami związków zawodowych i w konsekwencji nie mają możliwości korzystania z domów wypoczynkowych Funduszu Wczasów Pracowniczych na warunkach przysługujących ogółowi pracowników.

W celu przyjęcia z pomocą materialną członkom zespołów adwokackich w okresie wykorzystywania przez nich urlopu wypoczynkowego Naczelna Rada Adwokacka na posiedzeniu w dniu 25 lutego 1967 r. uchwaliła regulamin Funduszu urlopowego¹, zmieniony następnie uchwałami z dnia 26 października 1971 r. i 17 lutego 1972 r.² Obecnie zagadnienie Funduszu urlopowego unormowane jest w § 15—17 regulaminu w sprawie rozliczania i rachunkowości zespołów adwokackich, uchwalonego przez Naczelną Radę Adwokacką w dniu 15 października 1972 r.³

Postanowienia regulaminu przewidują, że Fundusz urlopowy tworzy się we wszystkich zespołach adwokackich w ciężar kosztów administracyjnych w wysokości 2,5% pobieranych opłat za czynności zespołów. Z Funduszu wypłaca się świadczenia na wczasy adwokatów—członków zespołów adwokackich. Prawo do świadczeń ma tylko ten adwokat, który w dacie podziału funduszu uzyskał prawo do urlopu, przy czym należne świadczenie wypłaca się bezpośrednio przed faktycznym rozpoczęciem urlopu wypoczynkowego.

Czy w powyższej sytuacji wypłacone świadczenie podlega zaliczeniu do podstawy emerytury (renty)?

Sposób obliczenia tej podstawy normuje rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 19 sierpnia 1968 r. (Dz. U. Nr 35, poz. 246), które w § 5 pkt 4 przewiduje, iż do obliczenia podstawy wymiaru przyjmuje się zarobki adwokata z tytułu pracy w zespole adwokackim, określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 marca 1964 r. w sprawie ubezpieczenia adwokatów—członków zespołów adwokackich i ich rodzin (Dz. U. Nr 10, poz. 62). To ostatnie rozporządzenie w § 2 przyjmuje jako zarobek członka zespołu:

- a) kwotę udziału w podziale dochodów zespołu adwokackiego w równych częściach (tzw. „udział stały”),
- b) udział w podziale nadwyżki dochodów zespołu adwokackiego proporcjonalnie do osobistego wkładu pracy adwokata,
- c) dodatek za kierownictwo zespołu.

Wszelkie inne kwoty wypłacane członkom zespołów adwokackich (a więc także z Funduszu urlopowego oraz z Funduszu socjalnego) nie stanowią „zarobku” w rozumieniu przepisów emerytalnych i nie mogą być zaliczone do podstawy wymiaru emerytury lub renty. Od tych wypłat nie jest także potrącany podatek od wynagrodzeń i składka na cele emerytalne, nie wchodzi one też do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne⁴.

¹ Przepisy o adwokaturze — Komentarz (praca zbiorowa), Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1969, s. 338—339.

² „Palestra” nr 3/1972, s. 74—75.

³ „Palestra” nr 11/1972, s. 23 i nast.

⁴ Pkt 7 ust. 3 okólnika nr 22 Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 28 marca 1964 r., cytowanego w Przepisach o adwokaturze, s. 332 (patrz wyżej: przypis 1).

Zaznaczyć także należy, że adwokat-radca prawny w razie otrzymania od pracodawcy świadczenia typu socjalnego w związku z wykorzystywanym urlopem wypoczynkowym (świadczenie w postaci np. pokrycia przez pracodawcę całości lub części kosztów skierowania na wczasy pracownicze) nie mógłby domagać się wliczenia równowartości tych świadczeń do podstawy wymiaru emerytury.

Istotne znaczenie ma również okoliczność, że — stosownie do dyspozycji regulaminu — Fundusz urlopowy tworzony jest w ramach kosztów administracyjnych zespołu adwokackiego.

Omawiane zagadnienie było już przedmiotem rozstrzygnięcia Trybunału Ubezpieczeń Społecznych, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 29 grudnia 1969 r. I TR 1637/69 wyraził prawidłowy pogląd, że koszty administracyjne (a ściślej biorąc — wydatki przewidziane w budżecie zespołu) nie stanowią dochodu zespołu, nie mogą więc tym bardziej stanowić części indywidualnej dochodu zespołu, przypadającej na określonego członka zespołu, a co za tym idzie, nie mogą stanowić jego zarobku⁵.

Reasumując, na zadane pytanie należy udzielić odpowiedzi negatywnej.

Adw. Karol Potrzebowski

⁵ OSPiKA nr 5/1971, poz. 104.

Z SALI SĄDOWEJ

Zamieszczając tekst nadesłanego przez jednego z Kolegów-adwokatów przemówienia obrończego oraz refleksje drugiego z Kolegów w związku z wyrokiem zapadłym w sprawie, jaką prowadził przed kilku laty, zachęcamy do nadsyłania mów obrończych w sprawach karnych, w których występują interesujące problemy prawne.

Redakcja

1.

STANISŁAW NUSZEL

Umowa o dzieło a problem zagarnięcia mienia

Prezentowane przemówienie obrończe w postępowaniu karno-rewizyjnym podejmuje próbę udzielenia odpowiedzi na konkretne pytanie, jakie się wyłoniło na tle okoliczności konkretnej sprawy: Czy w ramach umowy o dzieło wykonawca ma prawo zamieniać dowolnie typowe egzemplarze przyjętego od zamawiającego materiału oznaczonego tylko co do gatunku?